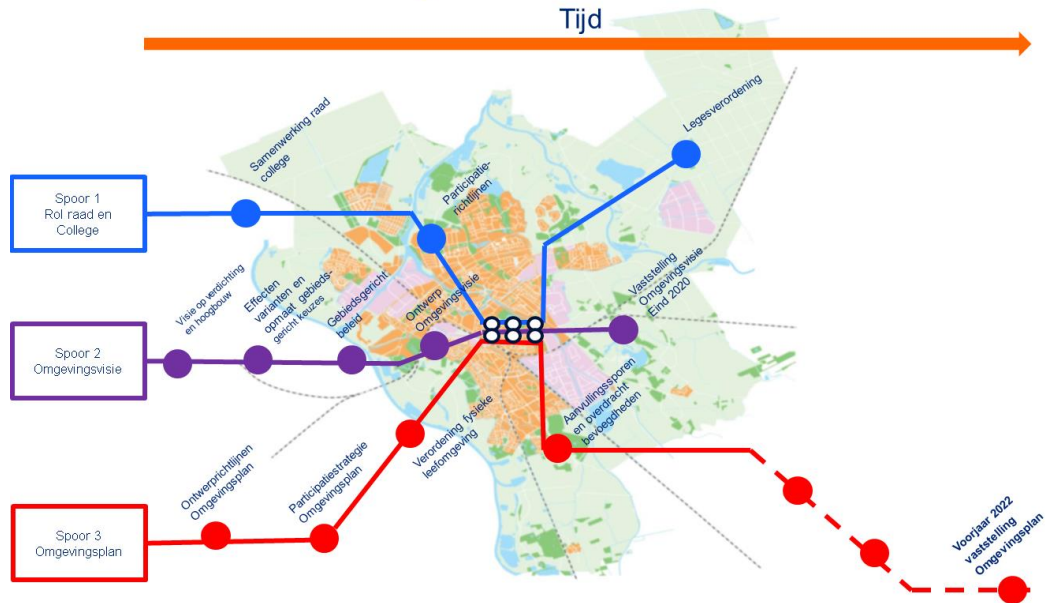

informatie

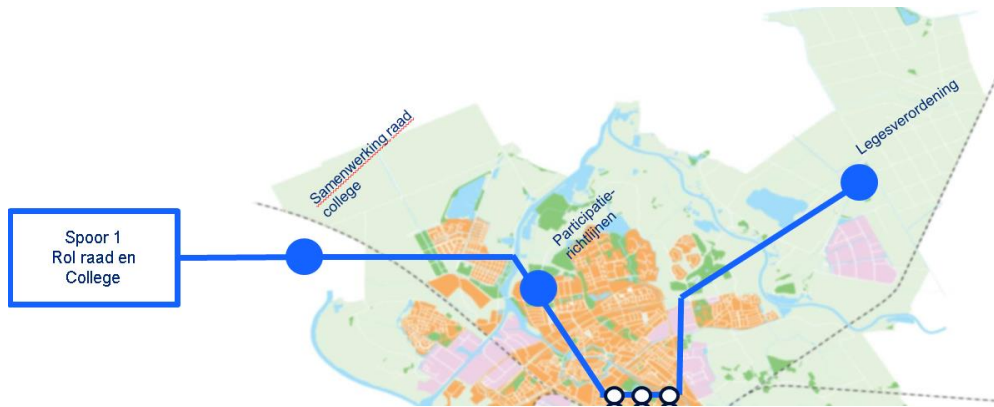
De 3 sporen van de Omgevingswet toegelicht
(herziene versie juni 2020)

Verschillende tramlijnen met haltes om de gemeenteraad stapsgewijs mee te nemen in keuzes en beslissingen

Dit is het spoorboekje voor de Omgevingswet. Deze onderwerpen kan de gemeenteraad in 2020 op de agenda verwachten, bijvoorbeeld omdat besluitvorming door de raad aan de orde is. Door de coronacrisis en het uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet tot 1 januari 2022 is het spoorboekje aangepast. Dit is een document op hoofdlijnen. Per thema wordt een korte omschrijving gegeven. De aangepaste planning en het voorstel tot wijze van behandeling in de raad is op 9 juni 2020 afgestemd met de raads werkgroep. Bij de behandeling van de verschillende onderwerpen in de raad komen verschillende keuzes, scenario's en overwegingen aan de orde en worden de onderwerpen meer uitgediept.

1 Spoor 1: Rol raad en college

Rol raad en college

Omschrijving

Wil je als gemeente het stuur in handen houden bij ontwikkelingen die plaatsvinden, of wil je meer vrij laten aan de samenleving? Is die keuze gebiedsafhankelijk? Of is die keuze thema-afhankelijk? Welke sturingsfilosofie is gewenst en wat betekent dat voor de samenwerking tussen raad en college?

De Omgevingswet legt bevoegdheden vast voor raad en college, maar er bestaat een zekere vrijheid om hier nadere invulling aan te geven. De sturingsfilosofie geeft richting aan de wijze waarop je als raad en college wil samenwerken.

De raad stelt de kaders vast op het gebied van de fysieke leefomgeving door vaststelling van de omgevingsvisie en het omgevingsplan. Het college is bevoegd om van het omgevingsplan af te wijken, waarbij de raad een niet-bindend adviesrecht heeft. In specifieke gevallen kan er wel een bindend adviesrecht voor de raad worden afgesproken. Is dat wenselijk? En zo ja, in welke gevallen? Wat betekent dit voor die gevallen waarin geen bindend-adviesrecht is afgesproken?

De raad stelt het omgevingsplan vast, maar kan de bevoegdheid tot het gedeeltelijk herzien van het omgevingsplan aan het college delegeren. In welke gevallen zou van deze mogelijkheid gebruik gemaakt kunnen worden?

Kortom: afspraken tussen college en raad zijn nodig over de wijze waarop zij willen samenwerken onder de Omgevingswet.

Planning

In oktober 2020 is een themacollege over dit onderwerp gepland. Daarna volgt een soortgelijke sessie met de raad.

In de raads werkgroep van 8 september 2020 wordt de inspiratiesessie met de raad van oktober voorbereid.

Voorstel voor behandeling in de raad

Voorstel is om in een inspiratiesessie hierover met de raad in debat te gaan over dit onderwerp. Op 8 september hopen wij in de raadwerkgroep afspraken te maken hoe wij dit het beste kunnen aanpakken. Er zal nog worden onderzocht of en zo ja hoe andere gemeenten een dergelijk debat inmiddels hebben gevoerd en welke argumenten daarbij zijn gebruikt

Aan de inspiratiesessie met de raad gaat een themacollege vooraf (oktober 2020).

Participatierichtlijnen

Omschrijving

Hoewel de Omgevingswet participatie hoog in het vaandel heeft staan, is het voor initiatiefnemers niet verplicht te participeren. Bij een aanvraag omgevingsvergunning kunnen zij aangeven of zij wel of niet hebben geparticipeerd. In het Omgevingsplan kan worden vastgelegd aan welke randvoorwaarden het participatieproces in het geval van buitenplans afwijken van het Omgevingsplan moet voldoen. Welke rol neemt de gemeente op zich bij participatie, of blijft het de volledige verantwoordelijkheid van de ontwikkelaar? Wanneer is er voldoende geparticipeerd en wat moet de uitkomst zijn van een participatietraject?

Planning

Raadswerkgroep in december. Daarna volgt behandeling van een beslisnota in januari. Vervolgens kan in een besluitvormend raadsplein in februari tot formele besluitvorming worden gekomen.

Voorstel voor behandeling in de raad:

Er liggen al verschillende nota's en werkwijzen waarin participatierichtlijnen worden omschreven. Wij komen met een voorstel voor een richtlijn die Omgevingswetproof is. De richtlijn kan via het reguliere traject, raadsplein debatronde en besluitvormingsronde, door de raad worden vastgesteld. De richtlijnen lopen vooruit op het nog vast te stellen Omgevingsplan, zodat voor inwerkingtreding van het Omgevingsplan al gewerkt wordt volgens de participatierichtlijnen.

Legesverordening

Omschrijving

De legesverordening moet in ieder geval worden aangepast aan de nieuwe terminologie van de Omgevingswet, zodat wij leges kunnen heffen voor diensten die onder de Omgevingswet vallen. Dit is vooral een technische omzetting. Vooruitlopend daarop moeten er ook keuzes worden gemaakt. Keuzes die bijvoorbeeld te maken hebben met het al dan niet heffen van leges voor omgevingsvergunningen milieu (nieuw onder de Omgevingswet) of het al dan niet doorberekenen van kosten voor dienstverlening (kosten vooroverleg e.d.).

Planning

Op zijn vroegst in oktober 2021, maar uiterlijk december 2021. Dit kan het formele traject in zonder voorbespreking in de raads werkgroep.

Voorstel behandeling in raad

Voorgesteld wordt om, voorafgaand aan de raadsplein besluitvormingsronde, in een raadsplein informatieronde deze inhoudelijke keuzes aan de hand van een voorstel te belichten. De raads werkgroep heeft hier geen rol in. Wel is al aangegeven dat het van belang is aan te geven hoe het nu gebeurt en in hoeverre het anders wordt door de komst van de Omgevingswet.

2 Spoor 2: Omgevingsvisie¹

Ontwerp Omgevingsvisie

Omschrijving

In een overleg met de Raadswerkgroep op 26 mei heeft de portefeuillehouder inzicht gegeven in de stand van zaken en het beoogde vervolgproces van de Ontwerp Omgevingsvisie. Daartoe is een memo opgesteld en wordt op korte termijn de Raad nader geïnformeerd aan de hand van een informatienota.

Het vervolgproces kent een aantal wijzigingen. Van belang daarin is de keuze van het college om voor de zomer de Ontwerp Omgevingsvisie vast te stellen en daarnaast een intensief proces van samenspraak na de zomer.

In plaats van bouwstenen wordt gewerkt met een totaal verhaal als eerste voorstel. De rol van Raad is daarbij van belang, onder meer op het moment waarop inhoudelijk met elkaar van de gedachten wordt gewisseld. In het overleg op 26 mei is daarbij het voornemen naar elkaar uitgesproken om begin september een inhoudelijk debat te voeren, bij voorkeur over de hoofdlijnen van de visie. Voorafgaand kan informeel een toelichting plaatsvinden (ambtelijk over inhoud en ontwikkelproces van de visie en vooral ook om toelichtende vragen te kunnen beantwoorden).

Afhankelijk van het debat kunnen meerdere momenten van interactie volgen in de periode september – oktober als opmaat naar besluitvorming 2^e helft november/ 1^e helft december.

Planning

- Informatienota over het proces en de scope: 11 juni 2020.
- Ontwerp Omgevingsvisie, Ontwerp MER en bijbehorende informatienota: begin juli 2020
- Toelichtende bijpraatsessie (eind augustus)
- Debat (begin september)
- Vervolg nader te bepalen

Voorstel voor behandeling in de raad:

Zie voorgaand

¹ Tijdens de raadswerkgroep van 26 mei is de stand van zaken met betrekking tot de Omgevingsvisie toegelicht. De wijzigingen komen overeen met die toelichting.

Visie op verdichting en hoogbouw

Omschrijving

Verdichting en hoogbouw zijn aan de orde in enkele specifieke transformatieopgaven in Zwolle (Zwartewaterallee, Spoorzone). De Omgevingsvisie kent een sturend kader voor verdichting en hoogbouw in binnenstedelijke transformatiegebieden.

Het is noodzakelijk om een visie te krijgen op wat verdichting en hoogbouw voor de gemeente Zwolle betekent en inhoudt. Een recent voorbeeld is Weezenlanden-Noord. Werken aan een compacte stad met veel nieuwe woningen op weinig beschikbare ruimte betekent keuzes maken en kaders stellen over bouwen in de hoogte en de verhouding tussen openbare ruimte en ruimte voor bebouwing en in samenhang daarmee ook keuzes voor parkeren, ontsluiting, inpassing van groen- en waterstructuren, etc.

Planning

Vorbereiding van de inspiratiesessie in raads werkgroep van januari. Inspiratiesessie, op 10 maart. De inspiratiesessie heeft inmiddels plaatsgevonden.

Behandeling van de bouwsteen vindt plaats op basis van de integrale ontwerp Omgevingsvisie. Waarbij een eerste formeel gesprek direct na het zomerreces wordt voorzien.

Voorstel voor behandeling in de raad:

Voorgesteld wordt een inspiratiesessie te beleggen met een samenloop van Omgevingsvisie en majeure transformaties gericht op beeldvorming omtrent verdichting en hoogbouw. Het betreft een samenloop van de projecten samen met de Omgevingsvisie. Vervolgens kan een raadsplein informatie- of debatronde aan de orde zijn, waarbij het onderwerp aan de orde is binnen de behandeling van de ontwerp Omgevingsvisie.

Effecten van varianten en opmaat naar gebiedsgerichte keuzes

Omschrijving

Ruimtelijke varianten worden beoordeeld op effecten. Deze effectbeoordeling geeft inzicht in de impact van ruimtelijke varianten op de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. We willen expliciet stilstaan bij de effectbeoordeling om te toetsen of zowel wijze van effectbeoordeling (hoe beoordelen we het effect van ruimtelijke ontwikkelingen) als de uitkomst van de effectbeoordeling overeenstemt met de verwachting van raadsleden. Hoe waardeert de raad de invloed van een ontwikkeling, bijvoorbeeld woningbouw in het landelijk gebied, op de bestaande situatie van dit landelijk gebied, waarbij er onderscheid tussen gebieden kan zijn.

Noot: voor de Omgevingsvisie 2.0 wordt voorzien in een aanscherping van de scope, waarbij de keuze voor een nieuwe grootschalige uitleglocatie niet meer aan de orde is. De MER kent deze aanscherping en richt zich op ontwikkelingen in de bestaande stad.

Gelet op deze majeure bijstelling m.b.t. de MER (varianten in de vier windrichtingen worden niet onderzocht) zal sprake zijn van een integrale behandeling van de Ontwerp MER in samenhang met de Ontwerp Omgevingsvisie.

Planning

Voorgesteld wordt voorafgaand aan behandeling van de Ontwerp Omgevingsvisie aan de hand van een bijpraatmoment meer toelichting te geven op het m.e.r., de uitkomsten en de vertaling naar de Ontwerp Omgevingsvisie 2.0.

Voorstel voor behandeling in de raad:

De m.e.r. maakt integraal onderdeel uit van de behandeling van de Ontwerp Omgevingsvisie 2.0.

Varianten voor het milieu effectenonderzoek voor de Omgevingsvisie

Omschrijving

In het ontwikkelproces van de Omgevingsvisie worden integrale, ruimtelijke varianten ontwikkeld, gebaseerd op de notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD), Omgevingsvisie deel 1 en het huidige beleid. De varianten worden gebruikt voor het MER (onderzoek effecten op de leefomgeving) en dragen bij aan het maken van de uiteindelijke keuzes voor de ruimtelijke ontwikkeling van Zwolle in de Omgevingsvisie.

Noot: niet meer van toepassing in verband met bijstelling scope Omgevingsvisie 2.0. Zie voorgaand onderdeel. Hiervoor waren de modellen in de vier richtingen aan de orde. Deze maken geen onderdeel meer uit van de Omgevingsvisie 2.0.

Planning

Niet meer van toepassing

Voorstel voor behandeling in de raad:

Niet meer van toepassing

Gebiedsgericht beleid

Omschrijving

Eén van de keuzes in de Omgevingsvisie gaat over de kaders voor gebiedsgericht beleid. Naast harde wettelijke kaders, zijn er kaders die de gemeente zelf kan stellen. Deze kaders gaan bijvoorbeeld over bescherming en behoud van landschappelijke waarden, de sturing op de kwaliteit van de openbare ruimte in de stad en de sturing op kleinschalige verdichting in de bestaande wijken.

Het is zinvol om hierover met de raad van gedachten te wisselen hoe je dit beleid concreet handen en voeten geeft voordat voorstellen voor dit beleid in de uiteindelijke (ontwerp) Omgevingsvisie worden aangedragen. Hierbij is het zinvol om ook voorbeelden te geven hoe je gebiedsgericht beleid vorm kan geven in de visie, bijvoorbeeld door voorbeelden van andere gemeenten te betrekken. In dat kader nemen we bijvoorbeeld de Omgevingsvisie van Maastricht die werkt met gebiedsprofielen.

Planning

Gebiedsgericht beleid maakt onderdeel uit van de Ontwerp Omgevingsvisie 2.0. Een separate bespreking en behandeling is gelet op het tijdsplan niet meer mogelijk.

Voorstel voor behandeling in de raad:

Behandeling van de bouwsteen vindt plaats op basis van de integrale Ontwerp Omgevingsvisie 2.0. Waarbij een eerste formeel gesprek direct na het zomerreces wordt voorzien.

3 Spoor 3: Omgevingsplan

Ontwerprichtlijnen Omgevingsplan

Omschrijving

Er zijn verschillende manieren waarop het Omgevingsplan vorm kan krijgen. Wordt het Omgevingsplan globaal of gedetailleerd van opzet? Moeten er meer vergunningplichten komen of juist minder? Moet er gewerkt worden met toepasbare regels, of nog niet? Moeten wij omgevingswaarden vastleggen voor bepaalde gebieden en wat heeft dat voor consequenties?

Welke kaders liggen vast vanuit Rijk en Provincie en welke ruimte kan de gemeente daarin zelf nog vullen? Hoe gaan wij om met de bruidsschat en wat betekent dat voor het Omgevingsplan? Dergelijke vragen geven richting aan de opzet van het Omgevingsplan.

Planning

Themacollege nog te plannen. Raadswerkgroep en regulier besluitvormingsproces volgt daarna. Input voor het stuk op basis van de omgevingsvisie en de uitkomsten van de gesprekken tussen raad en college over de rollen onder de Omgevingswet. De raadswerkgroep heeft gevraagd zoveel mogelijk te kijken naar een gelijktijdige behandeling in de raad van diverse onderwerpen die samenhangen met de Omgevingswet.

Voorstel voor behandeling in de raad:

De ontwerprichtlijnen vaststellen levert uiteindelijk een nota van uitgangspunten die richtinggevend is voor de uitwerking van het omgevingsplan. Daarom is het relevant zowel het college als ook de raad goed mee te nemen. Na het themacollege volgt eerst bespreking van met de raadswerkgroep. Daarna gevolgd door het reguliere besluitvormingsproces van de nota.

Participatiestrategie opstellen Omgevingsplan

Omschrijving

Bij het opstellen van het Omgevingsplan is participatie verplicht. De strategie die hierop van toepassing is, moet tevoren worden vastgesteld met de raad. De nota van uitgangspunten vormt de basis voor de participatiestrategie. De raad stelt de kaders vast waarbinnen een participatieproces plaatsvindt.

Planning

Raadswerkgroep in voorjaar 2021. Formele behandeling debat en besluitvorming in voorjaar 2021.

Voorstel voor behandeling in de raad:

De nota van uitgangspunten levert een belangrijke aanwijzing over de participatiestrategie die bij het vaststellen van het omgevingsplan moet worden doorlopen. De raadswerkgroep zal worden gepolst over de opzet van de strategie, alvorens deze naar de raad kan worden verzonden om uiteindelijk te worden vastgesteld.

Verordening fysieke leefomgeving

Omschrijving:

In het Omgevingsplan moeten ook (delen van) verordeningen een plaats krijgen. Het gaat dan om lokale regels over de fysieke leefomgeving. Om die overgang soepeler te laten verlopen, worden nu al een aantal verordeningen samengevoegd. De raad zal worden gevraagd die verordening vast te stellen. Het gaat dan bijvoorbeeld over de bouwverordening, de erfgoedverordening, bodemverordening enz.

Het is overigens de bedoeling om alle in de verordening op te nemen regels, beleidsneutraal uit de bestaande verordeningen over te nemen.

Planning

Geen behandeling in raadswerkgroep. Formele behandeling najaar 2020..

Voorstel voor behandeling in de raad:

Rechtstreekse besluitvorming in de raad . Wanneer het beleidsneutraal opnemen van bestaande regelgeving tegenvalt, dan wordt voorgesteld om eerst een debatronde te voeren, waarna tot besluitvorming kan worden overgegaan.

In elk geval zal in het voorstel aan de raad een was-woordt lijst worden meegezonden, zodat wijzigingen inzichtelijk zijn.

Aanvullingssporen en overdracht bevoegdheden

Omschrijving

Er zijn in het stelsel vier aanvullingswetten die nog in de Omgevingswet zullen worden opgenomen. Dit zijn: de aanvullingswet natuur, grondeigendom, geluid en bodem. Met name de laatste twee, geluid en bodem, brengen verschuivingen met zich mee van bevoegdheden van de provincie naar gemeenten. Binnen Zwolle zijn op deze terreinen al diverse wijzigingen in de loop van de tijd doorgevoerd. Wij zetten op een rij of en zo ja welke aanpassingen op deze vlakken nog nodig zijn. Mochten er keuzes te maken zijn, dan zullen wij die te zijner tijd met u delen.

Planning

Raadswerkgroep voorjaar 2021, afhankelijk van planning nationale wetgeving.

Voorstel voor behandeling in de raad

Rechtstreekse besluitvorming in de raad via een beslisnota, tenzij uit de inventarisatie blijkt dat er keuzes zijn te maken over de overdracht van bevoegdheden. Mocht dat zo zijn, dan wordt voorgesteld om eerst een debatronde te voeren, waarna tot besluitvorming kan worden overgegaan.

Planningstabel:

	Thema	Behandeling in raad
Bestuurlijk spoor	Samenwerking Raad en College	<ul style="list-style-type: none"> - Themacollege 6 oktober - Raadswerkgroep, 8 september - Inspiratiesessie, 6 oktober - Gezamenlijk (raad/college) debat op 27 oktober
Omgevingsplan	Vaststellen verordening fysieke leefomgeving	- Beslisnota raadsplein besluitvormend, wij richten ons op november/december
Omgevingsvisie	Vaststellen omgevingsvisie	- Raadsplein besluitvormend, december
Omgevingsplan	Ontwerprichtlijnen omgevingsplan	<ul style="list-style-type: none"> - Themacollege februari (eind) - Raadswerkgroep, februari - Besluitvorming april
Omgevingsplan	Participatiestrategie t.b.v. opstellen omgevingsplan	<ul style="list-style-type: none"> - Raadswerkgroep, februari 2021 - Formele behandeling debat en besluitvorming in april 2021
Bestuurlijk spoor	Participatierichtlijnen	Raadswerkgroep, februari Beslisnota raadsplein besluitvormend, wij richten ons op april 2021
Omgevingsplan	Aanvullingssporen en overdracht bevoegdheden	eventueel, afh. van wat hier speelt na inventarisatie op zijn vroegst voorjaar 2021
Bestuurlijk spoor	Legesverordening	- Raadsplein besluitvormend, Wij richten ons op oktober 2021 maar in elk geval voor 2022